

Expertisecentrum Europees Recht

Ministerie van Buitenlandse Zaken

ECER-infobijeenkomst

Nederlands EU-
voorzitterschap 2016:

**“EU-instellingen en
besluitvormingsprocedures”**

Den Haag 18 mei 2015

Ministerie van Buitenlandse Zaken

EU-Instellingen: Raad en Commissie

Ivo van der Steen
ECER

18 mei 2015

EU – Instellingen

- Europees Parlement
- Europese Raad
- Raad
- Europese Commissie
- Hof van Justitie van de Europese Unie
- Europese Centrale Bank
- Rekenkamer

EU – Instellingen

- Institutionele evenwicht
- Iedere instelling handelt binnen de grenzen van zijn bevoegdheden
- Volgens de procedures, voorwaarden en doelstellingen van de EU-verdragen
- Loyale samenwerking

Raad

- Zetel in Brussel
- Vergaderingen in Brussel en Luxemburg
- Informele Raden in lidstaten
- Leden: ministerieel niveau, bevoegd om hun regering te binden
- Eén Raad, verschillende Raadsformaties

Raad – Raadsformaties

1. Algemene Zaken
2. Buitenlandse Zaken
3. Economische en Financiële Zaken
4. Justitie en Binnenlandse Zaken
5. Werkgelegenheid, Sociaal Beleid,
Volksgezondheid en Consumentenzaken

Raad – Raadsformaties

6. Concurrentievermogen (Interne Markt, Industrie, Onderzoek en de Ruimte)
  7. Vervoer, Telecommunicatie en Energie
  8. Landbouw en Visserij
  9. Milieu
  10. Onderwijs, Jeugdzaken, Cultuur en Sport
- ❖ Eurogroep

Raad – Taken

- Wetgeving
- Begroting
- Beleidsbepaling
- Coördinatie
- Soms uitvoering

Raad – Voorbereiding

- Coreper (Comité des Représentants Permanents)
- Voorbereiding, uitvoering, samenhang
- Coreper I (Mertens) en Coreper II (Antici)
- Voorbereidende instanties (Raadswerkgroepen, comités, Friends of the Presidency)

Raad – Voorbereiding

- Secretariaat-Generaal van de Raad
- Juridische Dienst van de Raad

Raad – procedures

- Artikel 16 VEU en artikelen 237-243 VWEU
- Reglement van Orde
- Besluitvorming EU-verdragen
- Interinstitutioneel akkoord “Betere regelgeving” (2015)

Commissie

- Commissie Juncker 2014 – 2019
- Eerste voorzitter voorgesteld door EP
- Vz wijst vice-voorzitters en leden aan
- Portefeuilles - herverdeling
- Hiërarchie: leden, clusters, vice-voorzitters en eerste vice-voorzitter
- Hoge Vertegenwoordiger

Commissie

- Leden zijn onafhankelijk
- Collectief ontslag: EP motie van wantrouwen
- Individueel ontslag: leden treden af op verzoek van voorzitter

Commissie – Taken

- Bevordert algemeen belang EU
- Recht van initiatief: wetgeving, programma's, beleid, meerjarenprogrammering
- Uitvoering beleid en begroting (delegatie/comitologie)
- Hoedster van de verdragen: handhaving Europees recht onder controle EU-Hof
- Vertegenwoordiging EU in de rest van de wereld (buiten GBVB)

Commissie – procedure

- Voorbereiding door DG's
- Collegiale besluitvorming
- College 1 x per week woensdag
- Als niet akkoord: stemmen bij meerderheid
- Volledige steun alle leden

Commissie – procedures

- Artikel 17 VEU en artikelen 244-250 VWEU
- Reglement van Orde
- Besluitvorming EU-verdragen
- Kaderakkoord met EP (2010)
- Interinstitutioneel akkoord “Betere regelgeving” (2015)

Ministerie van Buitenlandse Zaken

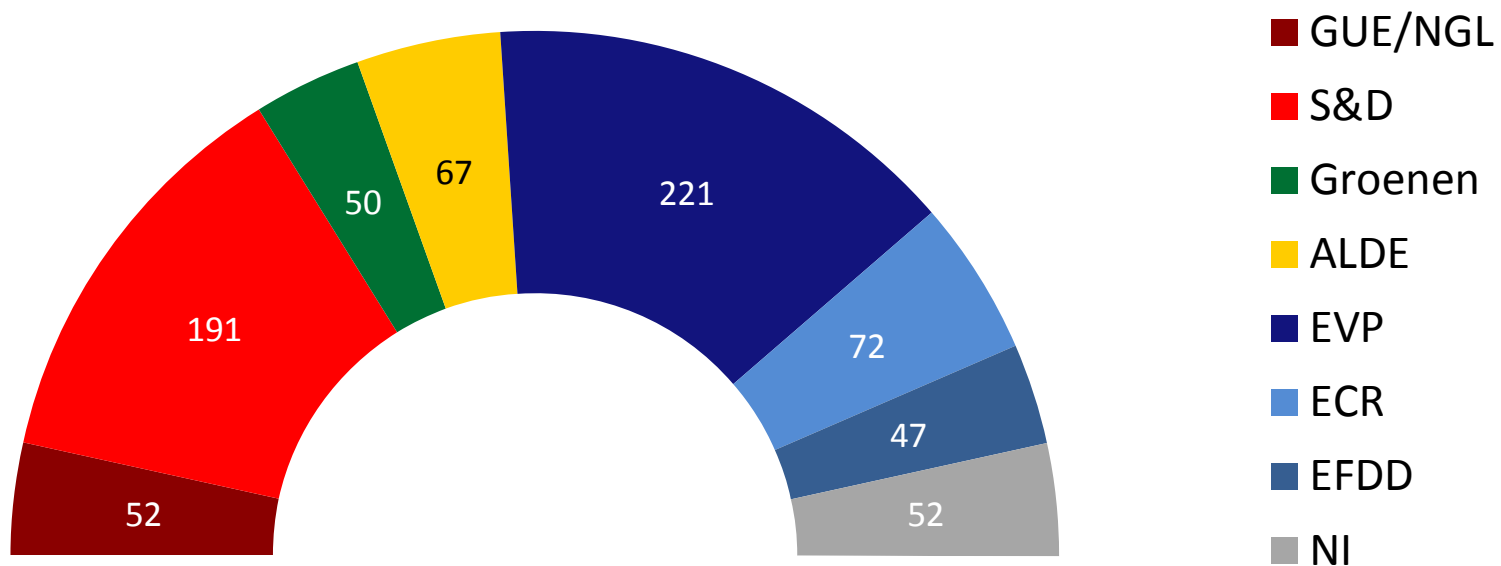
EU-Instellingen: Europees Parlement

Marlou Smulders

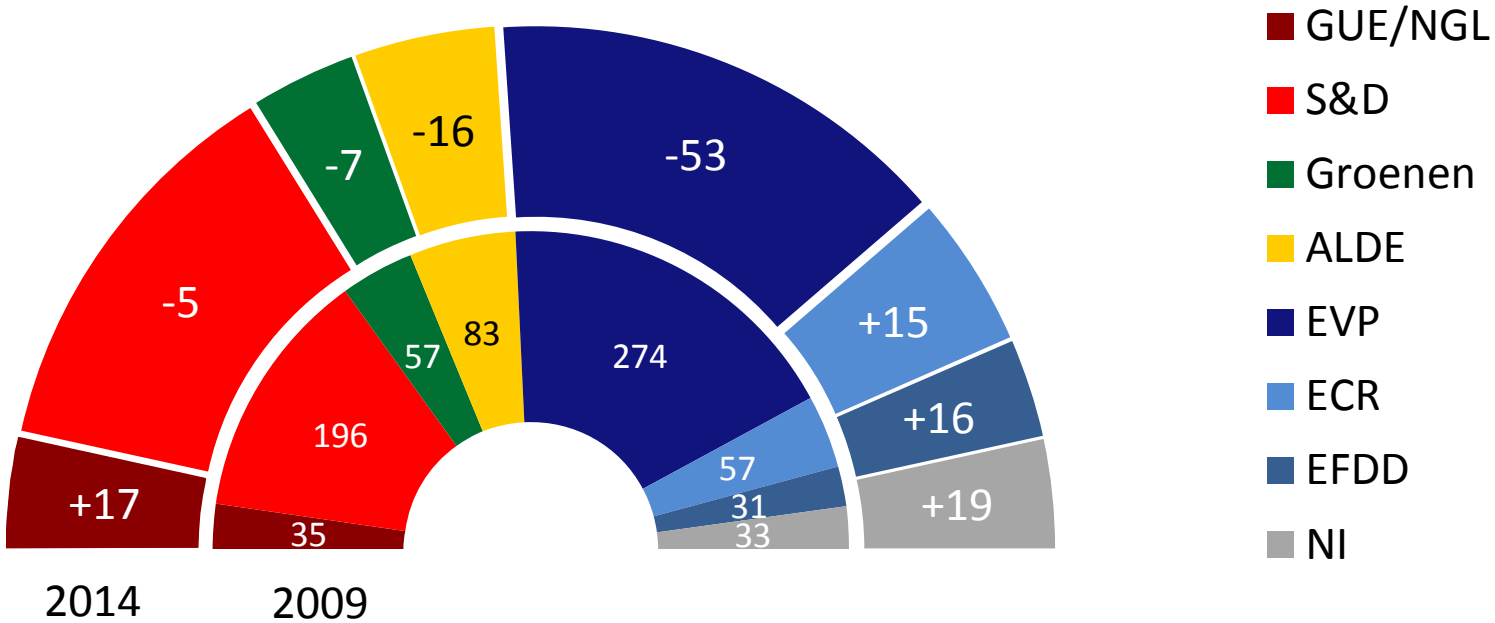
BZ/DIE

Europees Parlement

Europees Parlement 2009 vs. 2014

Verschuiving Coalities in het EP

	2009	2014	Vershil
EVP+ S&D	61.36	54.72	-6.54
EVP + S&D + ALDE	71,80	63,77	- 8,03
EVP + ALDE + ECR	54.04	47.66	-6.38
S&D + ALDE + Groenen + GUE	48.43	48.05	-0.38
GUE + ECR + EFDD + NI	20.37	29.56	+9.19

Nieuwe verhoudingen

- Relatie EP & Commissie
- Bouwen aan de “grote coalitie”
- Rol EP voorzitter
- De ALDE factor
- De backbenchers
- De flanken

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Het Hof van Justitie

Hélène Stergiou

Agent EU Hof

18 mei 2015

De Europese rechter

Het Hof van Justitie van de Europese Unie

Hof van Justitie
28 rechters
9 Advocaten-Generaal

Gerecht
28 rechters

Ambtenarengerecht
7 rechters

Hof

Het Hof in de Verdragen

- Artikel 19 VEU
- Artikelen 251-281 VWEU

Soort zaken?

- Prejudiciële zaken: nationale rechter vraagt Hof om bindend advies over uitleg EU recht & geldigheid/uitleg handelingen van instellingen (artikel 267 Werkingsverdrag)
- Inbreukzaken: Commissie klaagt Lidstaat aan voor schending EU recht (artikel 258 Werkingsverdrag)
- Rechtstreekse zaken: lidstaat, burger of instelling klaagt een van de instellingen aan (artikel 263 Werkingsverdrag)
- Advieszaken: advies over door EU te sluiten overeenkomst

Cijfers - 2014

EU Hof: 632 zaken

- 420 prejudiciële zaken
- inbreukzaken
- hogere voorzieningen

Gerecht: 814 zaken

rechtstreekse zaken

29 prejudiciële zaken n.a.v. vragen van NL rechters

NL betrokken bij 66 zaken die in 2014 zijn afgedaan

Besluitvorming deelname

ICER-H: Interdepartementale Commissie Europees Recht – Hof

Checklist:

- NL rechter of partijen?
- Kan de zaak leiden tot aanpassing van regelgeving, beleid of uitvoeringspraktijk?
- Financieel of politiek belang?
- Kan de zaak leiden tot een belangrijke ontwikkeling in de Europese rechtsorde?
- Heeft een andere lidstaat om interventie verzocht?

Veelheid aan onderwerpen

- **Algemeen:** Moet de hoogste nationale rechter de uitkomst van een prejudiciële verwijzing van een lagere rechter afwachten?
- **Asiel en migratie:** Mag een vreemdeling in afwachting van uitzetting worden ondergebracht in een gevangenis?
- **Sociale zekerheid:** Heeft een illegale werknemer ook recht op sociale zekerheid?/kan een AOW-uitkering met terugwerkende kracht worden uitgekeerd?
- **BTW:** Is het beheer van een vastgoedvennootschap vrijgesteld van BTW?
- **Afvalstoffen:** Wanneer is sprake van illegale overbrenging van afvalstoffen?
- **Douaneindeling:** Is Petrikov Juicy Red een door gisting verkregen drank of een alcoholhoudende drank?

Dus...

- Hof is dé instelling voor een geldigheidstoets en uitleg EU recht
- Lidstaten worden door/in Luxemburg aangesproken op hun nationale beleid en praktijk
- Advies/uitspraak is bindend

Meer weten?

www.curia.europa.eu

www.minbuza.nl/ecer

Ministerie van Buitenlandse Zaken

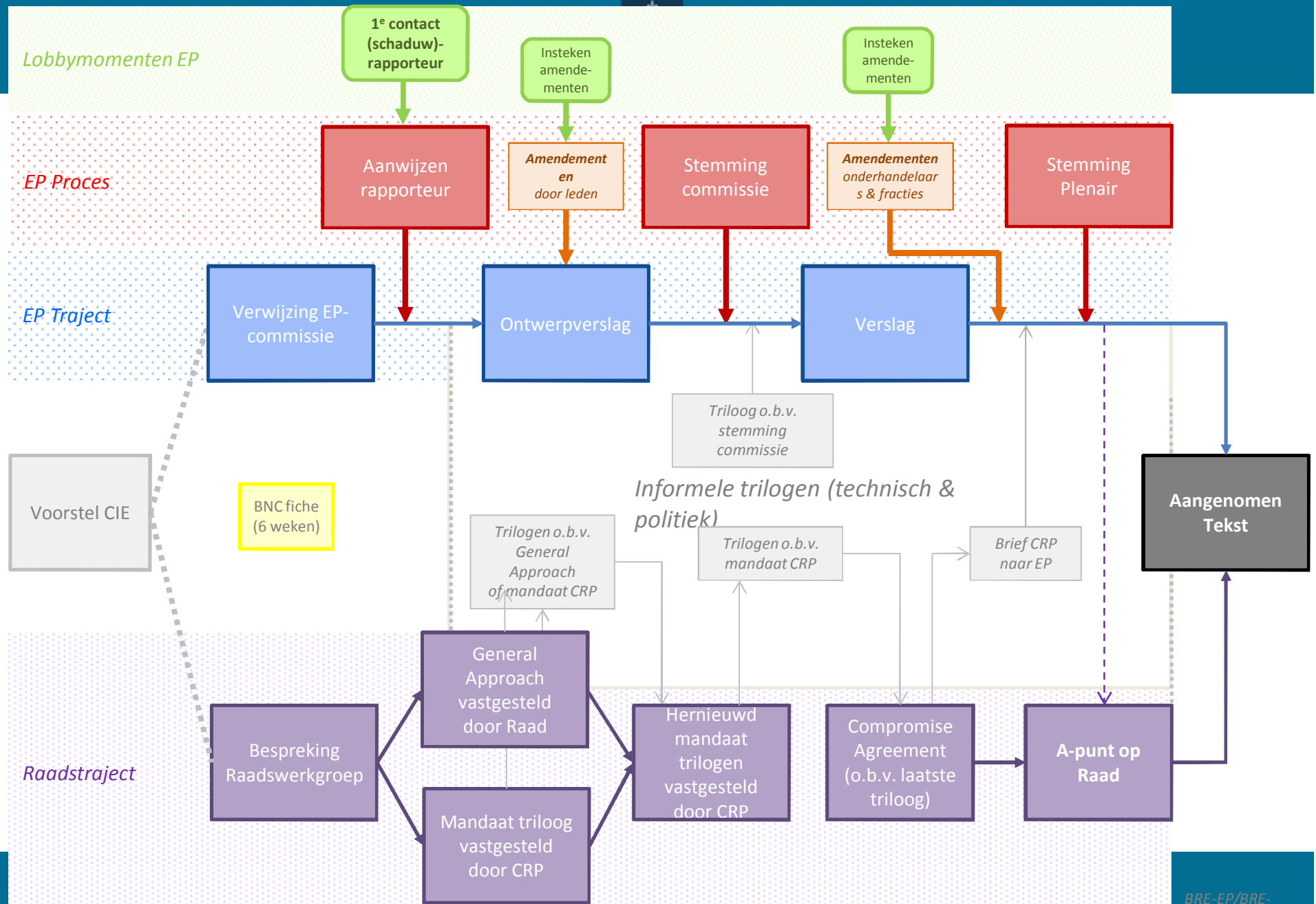
Besluitvormingsprocedures

Mariëtta Schuerman

PVEU

18 mei 2015

Wetgevingsproces Europees Parlement & Raad: 1ste Lezing

Stap 1: EP neemt eerste standpunt in

Lobbymomenten EP

1^e contact
(schaduw)-
rapporteur

Insteken
amende-
-menten

EP Proces

Aanwijzen
rapporteur

Amendementen
door leden

Stemming
commissie

EP Traject

Verwijzing EP-
commissie

Ontwerpversla
g

Verslag

Goedkeuring van een besluit tot opening van interinstitutionele onderhandelingen voor de goedkeuring van een verslag door de commissie

1. Het besluit van een commissie tot opening van onderhandelingen voor de goedkeuring van een verslag door de commissie wordt in alle officiële talen vertaald, aan alle leden van het Parlement rondgedeeld en aan de Conferentie van voorzitters voorgelegd.

Op verzoek van een fractie kan de Conferentie van voorzitters besluiten het onderwerp voor behandeling met debat en stemming in te schrijven op de ontwerpagenda van de eerstvolgende vergaderperiode na ronddeling; in dat geval stelt de Voorzitter een termijn voor de indiening van amendementen vast.

Stap 1: Eerste behandeling Raad

Raadstraject

Bespreking
Raadswerkgroep

General
Approach
vastgesteld
door Raad

Mandaat triloog
vastgesteld
door CRP

When adopting a General approach after the European Parliament has adopted its position at first reading, the Council is not acting within the meaning of Article 294 (4) and (5) TFEU.

Stap 2: Informele trilogen

EP Traject

Verslag

Triloog o.b.v.
stemming commissie

Informele trilogen (technisch & politiek)

Trilogen o.b.v.
General Approach
of mandaat CRP

Trilogen o.b.v.
mandaat CRP

General Approach
vastgesteld
door Raad

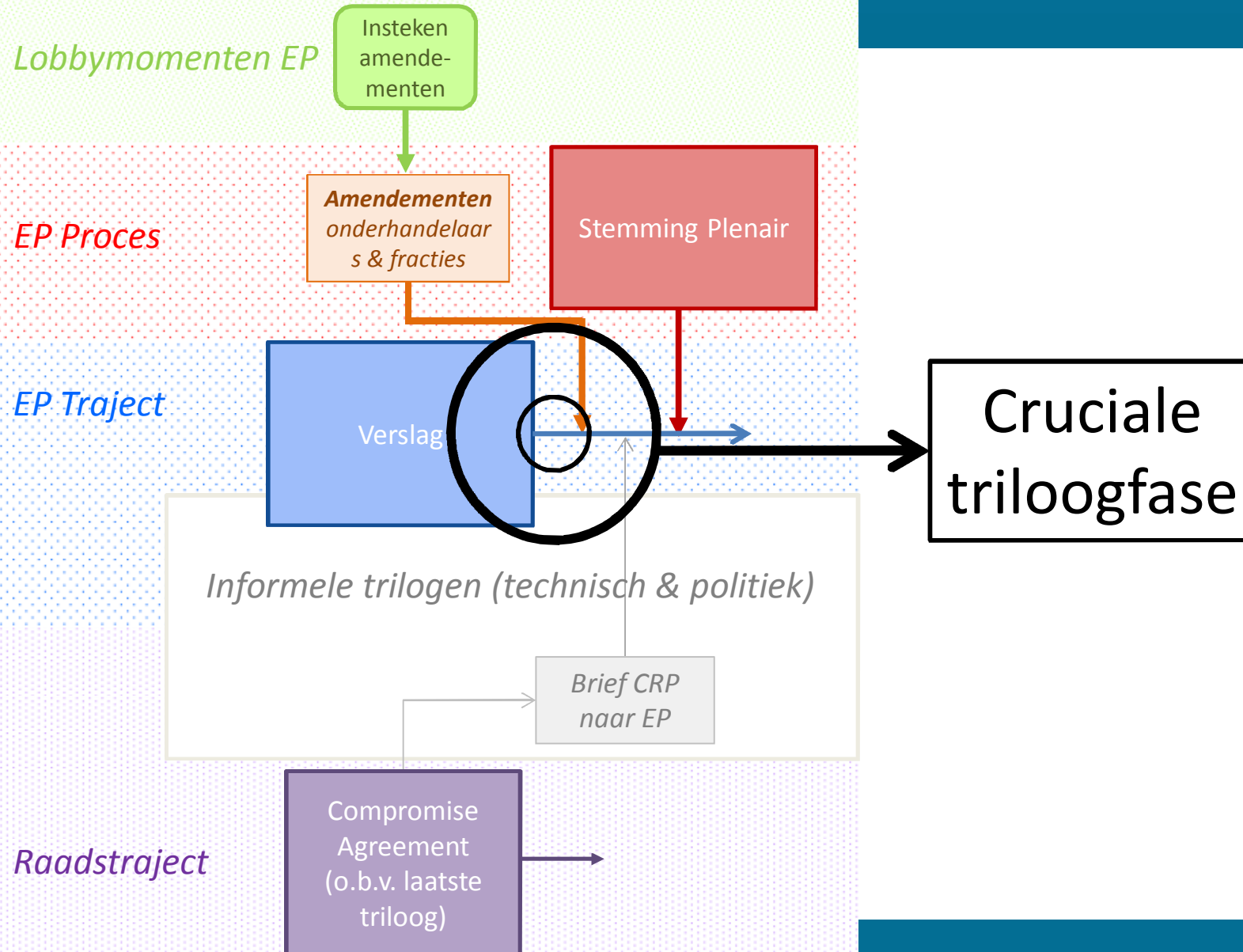
Hernieuwd mandaat
trilogen vastgesteld
door CRP

Raadstraject

Mandaat triloog
vastgesteld
door CRP

Stap 2: Informele trilogen

Stap 3: afronding EP en Raad

EP Proces

Stemming Plenair

EP Traject

Informele trilogie

Aangenomen
Tekst

Raadstraject

A-punt op Raad

